

De Bossche Markt rond 1530

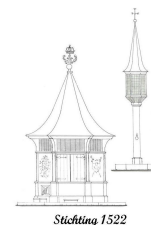
De Bossche Markt gezien vanuit de Kerkstraat in de richting van de Hoge Steenweg. Het schilderij is rond 1530 gemaakt in opdracht van het gilde van de 'gewandsnijders' en lakenkopers. Bij het archeologisch onderzoek in 1977 is de exacte plaats van de Stadspuit teruggevonden. In het Onze-Lieve-Vrouwehuisje dichtbij de put stond een Mariabeeld. Een replica van een Mariabeeld van de beroemde 'Meester van Coudewater' wordt in het huisje geplaatst.

De gemeente 's-Hertogenbosch en de Stichting 1522 willen de Bossche Markt in 2014 verrijken met de verdwenen cultuurhistorische bouwwerken. Als opmaat naar 2016, het Jheronimus Boschjaar. De Stadspuit en het Onze-Lieve-Vrouwehuisje vormen dan opnieuw het middelpunt en de herkenning van de aloude Bossche binnenstad: de huiskamer van schilder Jheronimus. Diens standbeeld krijgt vaste metgezellen.

Stichting 1522, secretaris Guus Paanakker,
email: a.j.paanakker@home.nl
www.s-hertogenbosch.nl/stadspuit

Bankrekening Stichting 1522:
NL04INGB0006321438

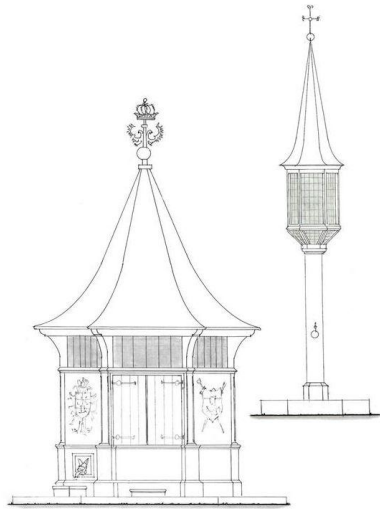

Stadspuit en Onze-Lieve-Vrouwehuisje

In 2014 terug op de Markt
van 's-Hertogenbosch

Stadsput en Onze-Lieve-Vrouwehuisje in 2014 terug op de Bossche Markt

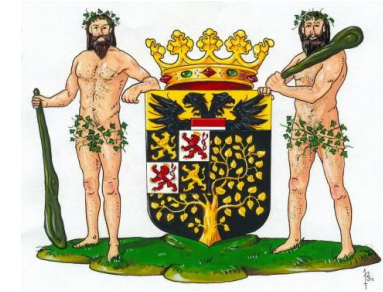
Stichting 1522

Centraal op de Bossche Markt stond eeuwenlang -in allerlei verschijningsvormen- een openbare waterput. Water is van levensbelang: zonder water geen leven. De Markt is het geografische middelpunt van de stad 's-Hertogenbosch. Hier kruisen op een hoge zandkop landwegen elkaar. Het is een levendige sociale en culturele driehoek waar altijd wel iets te beleven valt. Op de Markt ontmoeten handelaren en kooplieden elkaar. De Markt is de plaats waar de burgers en boeren hun waren (ver)kopen. Van stadswege incasseren dienaren de belasting op goederen met welke inkomsten het stadsbestuur de openbare voorzieningen bekostigt. Een van de eerste voorzieningen is het beschikbaar stellen van drink- en bluswater. Dit water zit diep in de aloude stadspuit.

Tijdens archeologisch onderzoek van de Markt in 1977 kwam een nog in perfecte staat verkerende 15de-eeuwse putschacht aan het licht. Er was enthousiasme om een open puthuis terug te bouwen. Dit puthuis, evenals de latere hardstenen omranding en glasplaat zijn niet door iedereen gewaardeerd. Ze zijn inmiddels verdwenen. Het heeft niet veel zin hier lang op terug te kijken. De gemeenteraad van 's-Hertogenbosch heeft in januari 2013 het besluit genomen om de historische situatie, zoals wij die kennen van het beroemde schilderij De Lakenmarkt, te reconstrueren. De gemeente doet dit samen met de hiervoor speciaal opgerichte Stichting 1522. Het jaartal verwijst naar het in de stadsrekening van 1522 uitvoerig beschreven puthuis. Doel van de Stichting is gezamenlijk met de gemeente 's-Hertogenbosch verantwoording te dragen voor de bouwtechnische en financiële kant van dit belangrijke reconstructieproject. Beide partijen verplichten zich ieder €200.000,- in te brengen.

illustraties: Stadsarchief 's-Hertogenbosch

De voorbereidingen op de reconstructie van de Stadsput en het Onze-Lieve-Vrouwehuisje zijn voltooid. Architect Jan Weyts uit Bergen op Zoom heeft een verantwoord historisch ontwerp geschetst. Het puthuis en het Onze-Lieve-Vrouwehuisje zijn door de gemeentelijke afdeling Bouwhistorie, Archeologie en Monumenten (BAM) uitgebreid historisch onderzocht. Uitgangspunt van de reconstructie is zoals gezegd het beroemde schilderij De Lakenmarkt.

Veel marktsteden in Nederland benijden 's-Hertogenbosch, omdat hier een historisch verantwoorde terugblik op de Bossche Markt wordt geboden. Het definitieve ontwerp is in februari 2014 klaar, de bouw van de Stadsput met Onze-Lieve-Vrouwehuisje wordt in het najaar van 2014 gerealiseerd. Destijds manifesteerde de stad zich in 1522 trots met haar prestigieuze Stadspuit, met daarop een vergulde kroon en dubbele adelaar, symbool van de band met het Habsburgse Rijk. Op de luiken prijkte het Bossche stadwapen. In 1632 verdwenen zowel het puthuis als het 'heiligen huisken' en werden ze vervangen door een stadspomp en een houten kaak.